

nárok rázu soukromoprávního, o němž rozhodovati přísluší toliko soudům. Otázka, zda je právě uvedený nárok a žalobci tvrzené právo odůvodněno podle pravidel práva soukromého, nelze řešiti při rozhodování o námitce nepřípustnosti pořadu práva, nýbrž pouze v hlavním sporu, ve kterém lze zejména také jen zkoumati, přísluší-li žalobcům tvrzené právo z důvodu vydržení, po případě, je-li vydržení takového práva po vydání zemského zákona vodního vůbec možné (srov. č. 7801 Sb. n. s.). Nejvyšší soud se proto v tomto období sporu ani nemohl obírat nadhozenými otázkami. Pro úplnost jest jen ještě podotknouti, že žaluje-li se pro rušení nebo pro osobování si služebnosti, může býti o žalobě rozhodnuto příznivě nebo nepříznivě, ale vždy jen řádným soudem a že otázku, které ochrany se dovolávají žalobci — zda soukromoprávní či veřejnoprávní podle vodního zákona — lze posouditi jen podle jejich přednesu a nároků a nikoliv podle přednesu a námitek žalovaných (viz č. 9555 Sb. n. s.).

#### Čís. 16984.

**Význam stanov stavebního a bytového družstva o splatnosti stavebních vkladů (záloh) po zrušení členského poměru.**

Předpisy stanov o splatnosti stavebních vkladů (záloh) se netýkají členského poměru a jsou pro toho, kdo je složil, závazné jen potud, pokud se jim i v té příčině podrobil, třebas přestal býti členem družstva. Ujednání o splatnosti uvedených vkladů nemůže býti později změněno usnesením valné hromady, ledaže by se byl člen při složení vkladu i po té stránce výslovně podrobil budoucím změnám stanov nebo usnesením příštích valných hromad.

(Rozh. ze dne 15. června 1938, Rv 968/37.)

Žalobce, který vypověděl dne 28. prosince 1933 své členství v žalovaném obecně prospěšném stavebním družstvu i stavební zálohu a takto podle § 17 stanov uvedeného družstva přestal býti členem družstva za dvanáct měsíců po výpovědi, t. j. dnem 28. prosince 1934, domáhá se na žalovaném družstvu žalobou zaplacení stavební zálohy 14.743 Kč s přísl. Žalované družstvo namítlo předčasnost žaloby, ježto zažalovaná pohledávka není dosud splatná, poněvadž na řádné valné hromadě žalovaného družstva konané dne 27. června 1933, tedy v době, kdy byl žalobce ještě členem, bylo usneseno, že stanovy, pokud do té doby dopouštěly výplatu stavebních vkladů po dvou letech po jejich výpovědi, se změňují tak, že podmínkou jejich výplaty je rozhodnutí představenstva žalovaného družstva, takže žalobce jest tímto usnesením vázán. Uvedené představenstvo nedalo souhlas k výpovědi žalobcova stavebního vkladu a nemá tudíž žalobce dosud nároku na jeho vyplacení. Nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Není-li žalobce již členem družstva ode dne, kdy jím býti přestal, nevážou jej již stanovy žalovaného družstva, pokud v nich není

ani zvláštní ustanovení pro případ zrušení členství, ani nebylo zvláštní úmluvou nic ujednáno. To však tvrzeno nebylo. Žalované družstvo uplatnilo toliko, že podle usnesení jeho valné hromady z doby, kdy žalobce byl ještě členem, bylo změněno ustanovení stanov, dopouštějící výplatu stavebních vkladů po dvou letech od výpovědi tak, že jest podmínkou oné výplaty rozhodnutí přestavenstva. Takovéto usnesení však, i kdyby pojato bylo do stanov, může vázati toliko členy družstva po dobu jejich členství, nikoli jiné osoby, třeba bývalé členy, neboť stanovy platí toliko pro členy. To přiznalo žalované společenstvo samo ve své žalobní odpovědi, když uvedlo, že se žalobce zavázal dodržeti ustanovení stanov a usnesení valných hromad právě jen jako člen družstva, a nikoli i pro případ, když jím již býti přestal. Ježto tudíž žalobce stanovy a usnesení družstva neváží, není tu ani onen jediný důvod, který žalované družstvo proti splatnosti zažalované pohledávky uplatnilo. Ježto pak nic jiného, co by splatnosti zažalované pohledávky v cestě stálo, uplatněno nebylo, zejména když žalobce se zatím již i z družstevního bytu vystěhoval a nebylo ani dokázáno, že byla stanovena určitá doba, kdy mělo býti plněno, nutno podle § 904 obč. zák. uznati na splatnost zažalovaného nároku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

#### Důvody:

Stavební záloha, kterou žalobce u žalovaného družstva složil, aby dosáhl nájmu bytu v družstevním nájemním domě, je zápůjčka, žalobce je v té příčině věřitelem družstva a platí to, co o její splatnosti s družstvem ujednal. V té příčině nejde o jeho poměr členský, nýbrž o poměr věřitelský k žalovanému družstvu. Mohou ovšem do družstevních stanov býti pojaty i modalities splatnosti stavebních záloh, ale ty se netýkají poměru členského a jsou pro zapůjčitele závazné jen potud, pokud se jim výslovně podrobil. Splatnost stavebního vkladu jako zápůjčky může býti ujednána různě a jest zapůjčitel ujednáním vázán, i když přestal býti členem družstva, třebaže ustanovení o splatnosti bylo pojato do družstevních stanov, jimž se zapůjčitel podrobil. Není proto správný názor odvolacího soudu, že se stavební záloha žalobcova stala splatnou ihned, jakmile žalobce přestal býti členem žalovaného stavebního družstva, takže nepodléhal nadále jeho stanovám. Věc se má jinak. Žalované družstvo uvedlo v žalobní odpovědi, že jeho stanovy dopouštěly výplatu stavebních nákladů po dvou letech po jeho vypovězení, že však na valné hromadě družstva dne 27. června 1933 bylo usneseno, že se toto ustanovení mění v ten smysl, že výplata stavebních vkladů je vázána rozhodnutím představenstva. Poskytl tedy žalobce žalovanému družstvu stavební zálohu ještě za podmínky, že bude splatná po dvou letech po její výpovědi. Tato ujednaná podmínka nemohla býti změněna pozdějším jednostranným usnesením valné hromady, neboť ta mohla měniti jen poměry členské, nikoli však již tu jsoucí poměry věřitelské, ledaže by se byl žalobce, poskytuje onu zápůjčku, co do její splatnosti podrobil výslovně budoucím změnám stanov nebo usnesením příštích

valných hromad, což však nebylo žalovanou stranou ani tvrzeno. Stala se tedy stavební záloha žalobcova splatnou dva roky po její výpovědi dané ke dni 31. prosince 1933, tudíž dne 1. ledna 1935 a ještě před vynesením rozsudku v první stolici (§ 406 c. ř. s.).

Bylo proto právem nižšími soudy žalobě vyhověno a není třeba se zabývatí vytýkanými vadami řízení, ježto na posouzení sporné věci nemají žádného vlivu.

### Čís. 16985.

**I ten, kdo nabyt před účinností vod. zák. č. 93/1869 ř. z. a č. 71/1870 čes. z. z. oprávnění odváděti průmyslové odpadkové vody do tekoucí řeky, jest povinen vykonávati vodní oprávnění tak, aby rybolov a jiné užitky nebyly bez potřeby ztěžovány nebo zkracovány, a jest odpověden za škody způsobené majiteli práva rybolovu, porušil-li onu povinnost.**

(Rozh. ze dne 15. června 1938, Rv I 976/37.)

Žalobě, kterou se žalující rybářský spolek pro Ú. a okolí domáhal na žalovaném majiteli papírny zaplacení 9.300 Kč s přísl. z důvodu náhrady škody, vzniklé tím, že dne 29. srpna 1933 byly ryby v řece Ú. v úseku od papírny žalovaného až k městu Ú. otráveny chlorovým vápnem, ježto se otravná látka ve smrtícím množství dostala do řeky Ú. z jeho továrny, vyhověly soudy všech tří stolic, nejvyšší soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v

### důvodech:

Po právní stránce uvádí dovolatel, že mu bylo výnosem krajského úřadu ze dne 9. listopadu 1860, č. 10943, povoleno v řece Ú. vodní právo s oprávněním odváděti průmyslové odpadkové vody do řeky Ú. a že při trvání tohoto starého vodního práva jednal žalující spolek na vlastní nebezpečí, když nasadil v Ú. ryby. Nehledě na to, že žalovaný uvedený právní stanovisko ve svém odvolání nezastával, přehlíží, že podle čl. II. vodního zákona č. 93/1896 ř. z. a § 102 českého zemského vodního zákona č. 71/1870 čes. z. z. jest výkon vodního oprávnění nabytého podle dřívějších zákonů posuzovati podle těchto pozdějších zákonů a že podle § 20 uved. ř. z. a § 21 uved. čes. z. z. jest díla a zařízení zřizovati a udržovati tak, aby rybolov a jiné užitky nebyly bez potřeby ztěžovány nebo zkracovány, a že podle § 39 uved. ř. z. a § 40 uved. čes. z. z. mají ti, jimž přísluší právo rybolovu, nárok na náhradu škody, které se mohou domáhati u soudu.

### Čís. 16986.

**Konkursní věřitel, který je osobním věřitelem a jemuž zároveň přísluší právo na oddělené uspokojení, má v nuceném vyrovnání nárok na kvotu z celé osobní pohledávky tak, jako by neměl práva na oddě-**